

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

PRENUMERATA WYNOŚI: Rocznie rb. 6, półrocznie rb. 3, kwartalnie rb. 1 k. 50, miesięcznie kop. 50, wraz z przesyłką pocztową lub odnośnikiem do domów. Zagranicą, za markami pocztowymi, dopłaca się miesięcznie kop. 60.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od g. 10—2 po poł. Rękopisów nadesł. redakcja nie zwraca.

CENA

6 GROSZY

CENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz petytowy jednoszpaltowy lub jego miejsce: Nadestane k. 50, przed tekstem k. 40, za tekstem: 3 kol. i nekrologi pokop. 25, na 4 kol. po kop. 20. Drobiazgi ogłoszenia po kop. 3 za wiersz. Najtańsze ogłoszenie kop. 20. Ogłoszenie treści matryj omiamej o 50 proc. drożej. Za dotychczasowe prospektów lub reklam po 6 rubli od 1000 egzemplarzy.

PRENUMERATE I OGŁOSZENIA przyjmują wszystkie księgarnie, kantory i biura ogłoszeń: w Warszawie, Łodzi i miastach prowincjonalnych.

Adres REDAKCJI I ADMINISTRACJI CZĘSTOCHOWA, ULICAPANNY MARYI Nr. 35. — TELEFON Nr. 50.

Chopin a rok 31-szy.

Rok 31-szy stanowi epokę nie tylko w twórczości muzycznej, lecz i we wszystkich sztukach pięknych. Rok 31 natchnął Słowackiego, Mickiewicza, Krasińskiego i innych poetów polskich do stworzenia najszytniejszych arcydzieł piśmiennictwa polskiego. W arcydziełach powstałych w roku 31 odbił się cały tragizm duszy polskiej.

Muzyka ma swoją mowę a tonami więcej nieraz wypowiedzieć można, niż słowami, nadając muzyce styl właściwy, który bywa wiernym odbiciem tego, co się dzieje w duszy twórcy.

Znanem jest ogólnie zdanie: „muzyka Chopina, to armata ukryta w kwiatkach“. Chopin wogóle wytworzył narodową muzykę polską do tego stopnia, że polski pierwiastek ten drga nawet w walcach jego (nazwanych przez jednego uczonego francuskiego „płaczem z nad Wisły“), a cóż dopiero w mazurach i polonezach. Polska nuta drga też w etudach i preludjach. Wiadomem jest całemu światu, zwłaszcza muzycznemu, w jakich okolicznościach powstały niektóre kompozycje Chopina, będące odbiciem dziejów roku 31.

Oto parę szczegółów, które Chopina natchnęły do napisania najbardziej patetycznych a przejętych tragizmem polskim obrazów, przy tworzeniu których Chopin czuł razem z narodem, będąc wyraziicielem smutku i żalu tegoż w muzyce. Chopin bawiąc w Stuttgardzie, dowiedział się z dzienników, że Warszawa po zwycięskiej obronie w dniu 8 września poddała się. Jak piorunujące wrażenie uczyniła na nim wiadomość ta, dowodem dokładnym jest dziennik jego, w którym zanotował:

„przedmieścia zburzone, spalone, przyjaciele pośród obrońców zginęli na walach, inni w niewoli... Mój biedny Ojciec, niemasz za co chleba kupić swej rodzinie, a może siostry uległy wściekłości rozhukanego żołdactwa, Matko, biedna cierpiąca, matko na to przeżyłaś córkę swoją. Grób siostry Emilji zapewne na Powązkach zdeptyany! Tysiąc innych trupów przywaliło mogiłe. Szarypan beżmiernym patriotycznym polskim bólem, widząc złowrogi „Mane Tekiel“ napisał słynną Etudę „c—mol“, w której po nad huraganem burzliwych i rozszalałych passażów lewej ręki migoczą błyskawiczne urywki melodji, tak konwulsyjnej, tak pełnej pogardy i dumy, tudzież wspaniałej grozy, że utwór ten można porównać z posągami gromowładnego Jowisza, miotającego ze szczytu olimpu gromy na świat struchlały!

W kilka dni później, Chopin wyczerpany nadmiarem rozpaczy, gdzie dusza drętwieje, a myśl zmęczona, zaczyna się płatać, rwać i traćć świadomość siebie, notuje w dzienniku następujące słowa:

„Trup taki bład jak ja, trup taki zimny jak ja, teraz na wszystko zimnym się czuję. A oto zegary z wież Stuttgardu nową biją godzinę. Ileż w tej chwili trupów w Polsce przybyło. Matki dzieciom, dzieci matkom poginęły. Ileż smutku w tym momencie! O biedna Warszavo, nieszczesny polski kraju mój!—temi uczuciami powodowany napisał preludja a—mol i d—mol, zakończone jakby trzema wyrzwałami armatniami.

W końcu września tegoż roku Chopin wyjechał do Paryża, by więcej nie wrócić, skazując się na dobrowolne wygnanie we spół ze Słowackim, Mickiewiczem i innymi wybitnymi Polakami. Jak tęsknił za ziemią rodzinną, dowodzą wszystkie utwory jego, przejęte duehem polskim i to, że serce swe polecił zwrócić krajowi polskiemu, krajowi, w którym pierwszy raz ujrzał światło dzienne. Serce Chopina, złożone w urnie brązowej znajduje się w lewej nawie kościoła św. Krzyża wraz z pamiątkiem tuż obok biustu Słowackiego, pokrewnego mu duchem wysokiego idealizmu w twórczości.

Dziś gdy królewskie orły polskie dumnie wzniosły głowy, a sirzydła srebrnopióre do lotu rozwarły, tembardziej pełne patriotyzmu polskiego utwory Chopina drogami będą każdemu sercu polskiemu.

L. Wawrzynowicz.

WOJNA.

Komunikat niemiecki.

BERLIN. (B. W. T.) Urzędowo donoszą 30 listopada:

Wschodni plac boju.

Front wojsk gener. feldmarsz. ks. Leopolda Bawarskiego.

Nie toczyła się większa działalność bojowa.

Front wojsk generała-pułkownika arcyksięcia Józefa.

W Karpatach lesistych i w górach granicznych Moldawji kontynuują Rosjanie swe ataki nie osiągając poważniejszych wyników. Rosjanie ponieśli ciężkie straty i musieli zadowolnić się małymi, lokalnymi sukcesami.

W zachodniej Rumunii wypieramy nieprzyjacielskie strażnice tylnie.

Oprócz Pitesoi zdobyto wczoraj również Campo-Lung, otwierając tam samą drogę przez wąwóz (Terzburski. W ręce wojsk bawarskich wpadło tam 17 oficerów, 1200 szeregowców, 6 dział i liczne bagaże.

Szwadron pułku kirasjerów Jej Królewskiej Mości królowej, pod dowództwem rotmistrza w. Borcke wziął pod Ciola Nesti do niewoli kolumnę nieprzyjacielską w sile 17 oficerów, 1200 szeregowców, oraz zdobył 10 armat i 3 karabiny maszynowe.

Front bałkański:

Grupa wojsk generała-feldmarszałka Mackensena.

Armja dunajska walcząca, posuwa się naprzód. Podczas ataków prze-

ciwko Rumunom wyróżnili się strzelcy rezerwy szlezwińsko-holsztyńscy, bueckeburgscy i bawarscy.

Od chwili przekroczenia Dunaju armja ta zabrała nieprzyjacielowi 43 oficerów, 2421 szeregowców, 2 ciężkie i 36 polowych dział, 7 małych armat i 7 karabinów maszynowych, jak również 32 wozy amunicyjne.

Front macedoński.

Na północnym zachodzie od Monastiru nie powiodło się atarcie nieprzyjacielskie.

Z zachodniego stoku góry Ruia pod Grunistem, wierzchołek której w ostatnich dniach częstokroć daremnie atakowanym był przez przeciwnika, Serbowie ponownie zostali wyparci.

Zachodni plac boju.

W łuku Ypres po silnem przygotowaniu przez artylerję poprowadzily oddziały nieprzyjacielskie atak na stanowiska nasze na szerokości około 3 kilometrów. Odparto je ogniem, a w poszczególnych punktach w walce na bagnety.

Front nast. tronu ks. Ruprechta Bawarskiego.

Przy mglistej pogodzie walka armatnia wzmożła się jedynie pomiędzy Serre i nad Anore, jak również w odcinku frontu po obydwóch stronach lasu St. Pierre Vaast.

Pierwszy generał-kwatermistrz Ludendorff.

Ostatnie wiadomości.

BERLIN. Urzędowo donoszą 30-go listopada—wieczorem:

Zachód.

Chwilami ożywiony ogień na północy i na południu od Somme.

Wschód.

Wojska tureckie odparły silne ataki rosyjskie nad Złotą Lipą.

Rumunja.

W Rumunji sytuacja jest bez zmiany korzystną.

Macedonja.

Częściowe natarcia nieprzyjaciela na północnym zachodzie od Monastiru nie powiodły się.

Komunikat austriacki.

WIENIEN. (B. W. T.) Urzędowo donoszą 30 listopada:

Wschodni plac boju.

Skutecznie nacierająca armja dunajska, od chwili przekroczenia rzeki uprowadziła 43 oficerów rumuńskich, 2421 żołnierzy, 2 działa ciężkie i 36 polowych, 7 małych armat i 7 karabinów maszynowych.

Front wojsk gener. pułkownika Arcyksięcia Józefa.

Wojska generała v. Falkenhayna zajęły wczoraj Pitesoi i Campolung. W Campolungu w ręce Bawarczyków dostało się 17 oficerów, 1200 żołnie-

rzy, 7 dział i liczne transporty wojenne.

Pomiędzy doliną Uz i wąwozem Tatarskim masowym nakładem ludzi Rosjanie kontynuowali ataki, przeznaczone dla ulżenia swym rumuńskim sprzymierzeńcom, znajdującym się w nader trudnej sytuacji. Armie generałów v. Arza i v. Koevesa trzymały się mocno na całym froncie w ciągu dnia i nocy, walcząc rozpaczliwie z nieprzyjacielem, ponawiającym ustawicznie ataki. W wielu punktach walczone na białą broń. Natarcie rosyjskie złamało się. Drobne korzyści lokalnie nie mogą w niczem zmienić tego, że wielkie ofiary nieprzyjaciela wczoraj również były daremnymi; walka trwa dalej.

Front wojsk gen. - feldmarszałka ks. Leopolda Bawarskiego.

Nie było walk poważniejszych.

Włoski plac boju.

Na wschód od Gorycii i na płaskowzgórzu Karstu chwilami toczyła się nader żywiona walka artylerji.

Balkański plac boju.

Z Albanji niema nic do doniesienia.

Zastępca szefa sztabu generalnego v. Hoefler

Feldmarszałek-porucznik.

Komunikat rosyjski.

Urzędowo donoszą, iż 28 go listopada:

Front zachodni.

Na zachodzie od Rygi, mniej więcej dwie kompanje niemieckie wykonały atak na nasze wysunięte na przód oddziały. Odparto je za pomocą naszego ognia.

Na południu od Rygi Niemcy skierowali na nas oblok gazu, który dzięki wodzie rzeki Missy nie doszedł do naszych rowów. Prócz tego, strzelali granatami, wydzielającymi duszące gazy.

W okolicy wsi Swiniacze i nad Bystrycą wywiadowcy nasi zaatakowali kompanję nieprzyjacielską, a rozproszywszy ją wzięli jeńców.

Front rumuński.

Niema najmniejszych powodów do jakiegokolwiek zmiany sytuacji.

Front kaukaski:

Oddział nieprzyjacielski obsadził Adamed i Kochichengly, o 10 wiorst na południe od Wan.

W kierunku Hamadanu rozwijały działalność oddziały wywiadowcze.

Komunikat francuski.

Sprawozdanie urzędowe z dnia 29 listopada:

Po południu:

Dość duża działalność obustronnych artylerji na południu od Somme w odcinkach Biaches i Pressoire.

Wieczorem:

Atak niemiecki na jeden z posterunków naszych pod La Fille Morte odparto za pomocą granatów ręcznych.

Na pozostałym froncie trwała chwilami kanonada, która była więcej ożywioną w odcinku Douamont—Vaux.

Komunikat belgijski.

Urzędowo donoszą 28 listopada.

Z frontu belgijskiego niema nic do doniesienia.

Rząd rumuński w Jassach.

BERNO, 30 | 11. Według informacji pism francuskich, rząd rumuński przesiedlił się do Jass, gdzie podążyli również posłowie przy rządzie tym uwierzytelnieni.

Zdobyc w Rumunji.

BERLIN, 1 | 12. Onegdajsze pisma donoszą:

Pechód wojska niemieckiego w Rumunji szybko posuwa się naprzód, do tego stopnia, że dokładne obliczenie wielkiej zdobyczy, jaka wpadła w ręce w Rumunji, tymczasowo jest nie możliwe.

Do d. 28 listopada łup wojenny wzrósł bardzo znacznie. W dolinie Aluty zabrano kilka pociągów z bydłem o i prócz tego liczne trzody bydła.

Pod Aleksandrią i na innych stacjach kolejowych znaleziono wielkie składy zboża. Wzięto przeszło 600 wozów naładowanych materiałem wojennym. W Turu Severia znalazło się 10 lokomotyw i 850 wagonów.

W portach Dunaju 6 parowców i 79 holowców wpadło w ręce niemieckie, 16 z nich naładowanych było jęczmieniem i kukurydzą.

Odmowa glejtu.

HAGA, 1 | 12. Otrzymało tu wiadomość, iż na żądanie rządu austriackiego o wydanie wolnego glejtu nowemu ambasadorowi austriackiemu w Waszyngtonie hr. Tarnowskiemu, rząd angielski odpowiedział odmownie.

Oświadczenie Trepowa w Dumie.

BERLIN, 30 | 11. Kopenhaski korespondent „National Zing.” dowiadyuje się z Petersburga: W końcu tego tygodnia nowy prezes rady ministrów rosyjskich Trepow przedstawi się Dumie.

Odczyta on oświadczenie, obejmujące jego program.

„Riecz” dowiadyuje się, że oświadczenie Trepowa streszcza się w 3 ch głównych punktach, które stwierdza, że:

- 1) wojna musi być doprowadzona do zwycięskiego końca, co odpowiada porozumieniu z państwami koalicji;
- 2) rząd i Duma mogą z korzyścią pracować zgodnie dla dobra państwa i kraju;
- 3) rząd wystąpi do ciał prawodawczych z projektem prawa, dotyczącego sprawy żywnościowej i wogóle organizacji stosunków wewnętrznych, opartego na zupełnie nowych podstawach.

Nowa misja Mikołaja Mikołajewicza.

STOKHOLM, 30 | 11. Pisma rosyjskie donoszą, że Wielki Książę Mikołaj Mikołajewicz, który już od pewnego czasu bawi w głównej kwatrze cesarskiej, otrzyma zlecenie wielkiej doniosłości. Przedewszystkiem ma odbyć wielką podróż inspekcyjną na całym f. oncie od Rygi aż do Rumunji. Towarzyszyć mu będzie 14 członków senatu, wobec czego podróż ta będzie miała charakter pewnego rodzaju kontroli cywilnej.

Pogrzeb Franciszka Józefa.

WIENIEN, 30 | 11. Poczyniono przygotowania do pogrzebu zwłok cesarza Franciszka Józefa, który odbędzie się dziś, o godz. 3-iej po południu. Całą drogę z Burgu do kościoła kapucynów, którą przejdzie kondukt pogrzebowy, przybrano emblematami żałobnymi. Ze względu na bezpieczeństwo publiczne, policja zakazała korzystania z balkonów w domach, znajdujących się przy tej drodze. Pisma zaznaczają, że pomimo wojny, zjazd na uroczystości pogrzebowe, zwłaszcza z królów neutralnych, jest bardzo liczny.

Garnizony legionów polskich.

Legjony polskie rozlokowane były mają po miastach Król. Polskiego w sposób następujący:

Sztab 1-iej brygady i 1-szy pułk piechoty stanie załogą w Łomży, 2-gi pułk piechoty w Różanie, 3-ci pułk piechoty oraz komenda Legionów i sztab 2-iej i 3-iej brygady w Warszawie, 4-ty pułk piechoty w Modlinie, 5 ty pułk piechoty w Pułtusku, 6 ty pułk piechoty w Nałęczowie.

Z dwóch pułków kawalerji: 1-szy pułk ułanów udaje się do Ostreleki, 2-gi zaś pułk ułanów do Mińska Mazowieckiego.

Artylerja stać będzie w Górze Kalwarji, w Grajewie i w Pułtusku. Oddziałom technicznym wyznaczono Modlin, jako miejsce pobytu.

Z Warszawy.

Z obchodu rocznicy listopadowej.

Na wszystkich domach wczesnym rankiem wywieszono flagi narodowe. W wielu świątyniach odbyły się nabożeństwa uroczyste.

Większość pism wydała numery okolicznościowe, poświęcone rocznicy.

W szkołach zebrała się dziatwa i młodzież i udała się na nabożeństwo do kościołów, poczem wróciła do szkół i tam wysłuchała wykładów i pogadanek okolicznościowych o powstaniu listopadowym. W wyższych uczelniach wykłady były zawieszane.

Ruch na ulicach bardziej ożywiony. Co jakiś czas przeciągały przez miasto małe oddziały legionów, przybywające na pobyt do Warszawy.

Nad wieczorem ruch uliczny ożywił się. Wiele osób śpieszyło na zapowiadane uroczystości i na okolicznościowe posiedzenia w różnych zrzeszeniach i instytucjach. Uroczystości takie urządziło m. in. T-wo Naucz. Szkół Początkowych w swoim lokalu w al. Jerozolimskiej nr. 31.

Pomijając inne tego rodzaju wieczornice ku uczczeniu rocznicy pamiętnej nocy listopadowej, wspomnieć należy o prelekcji okolicznościowej prof. Handelsmana w uniwersytecie o godz. 6 po poł. o powstaniu listopadowym.

Pozatem dwie większe uroczystości listopadowe odbyły się: jedna w Filharmonii, a druga w lokalu Klubu Ligi Państwowości Polskiej.

Wreszcie w dwóch teatrach znalazły się na repertuarze wczorajszym sztuki patriotyczne: w teatrze Polskim—„Ks. Marek” i w Rozmaitościach „Noc Listopadowa”.

Z powodu przybycia Legionów do Warszawy.

„Po roku zupełnego odcięcia Warszawy i Wilno znalazły się po tej samej stronie wojennego kordonu, po której leżał Kraków—kolebka Legionów polskich.

Od tej chwili ujawniać się zaczęło w naszym społeczeństwie żywe pragnienie publicznego stwierdzenia gorętszej z dniem każdym solidarności z ideą legionową i jej bohaterскими przedstawicielami.

Jako widomy wyraz tego prądu powstał w Warszawie szereg zrzeszeń, mających na celu udzielenie Legionom polskim politycznego, moralnego i materialnego poparcia. Zrzeszenie to spełniły w miarę możliwości i sił podjęte zadania, szerzyły wśród społeczeństwa zrozumienie i uznanie dla akcji legionowej, dostarczały po-

mocy w zakresie sanitarnym, starały się zaspokajać doraźne potrzeby oddziałów walczących w polu. Praca ta odbywała się jednakowoż w okolicznościach bardzo trudnych, to też nie zdołała się skupić i skoordynować w jedną całość.

W ostatnich czasach warunki we wnętrzu uległy radykalnej zmianie. Nadeszła więc stosowna pora po temu, aby utworzyć organizację, która nie tamując rozwoju, ani wkraczając w tereny pracy dotychczasowych zrzeszeń, zwiąże różnolite wysiłki w jedną całość, wytworzy nowe placówki i rozszerzy zakres działania na całe społeczeństwo.

W poczuciu doniesłego zadania podejmują grono niżej podpisanych osób inicjatywę do utworzenia podobnej instytucji, której celem będzie poparcie ideowe, moralne i materialne Legionów polskich. Jej komitet organizacyjny zwróci się niebawem do szerokiego kręgu społeczeństwa z programem pracy we wszystkich wspomnianych wyżej dziedzinach i nie wątpi, że apel jego znajdzie szczerą oddźwięk i uznanie.

W chwili obecnej ponad wszystko wysuwa się jedno niecierpiące zwłoki zadanie. Oto wkrocza do naszych niemił powracające z placu boju legjony. Ich wysiłkom zawdzięczamy w lwiej części wielki akt 5 listopada, to też muszą one odczuć i uznać w całej pełni, jak drogimi są sercu polskiemu. Świętym obowiązkiem jest naszym okazać im należyty hołd za dwuletnią walkę o wolność ojczyzny. Niech przyjęcie, jakiego doznają na ziemi, okupionej tyłu ofiarami krwi serdecznej, będzie im choć w części zapłatą za trud, rany, za stratę tyłu towarzyszy broni. Niech poczują się wśród nas tak, jak na to swym moralnym a żołnierskim hartem w ciężkich bojach zasłużyli.

Utworzony komitet organizacyjny w dniu dzisiejszym inicjatywę w tym kierunku podejmuje.

Szybki bieg wypadków może nam przynieść dalszą pożądaną zmianę warunków. Mamy silną nadzieję, że niebawem spełni się postulat całego narodu i że rząd Polski powoła do istnienia armię polską, opartą na Legionach, jako na jedynych bojowo wypróbowanych jej kadrach.

W owej chwili projektowana obecnie instytucja stanie się również kadrą dla wielkiej organizacji, która na polu działalności obywatelskiej poprzezce zechce i potrafi zbrojne ramię wolnego państwa—własną armię polską.

Ks. J. Gnatowski, S. Bukowiecki, J. Brudziński, Z. Chmielewski, St. Dziewulski, Sz. Konarski, S. Libicki, B. Lutomski, W. Łempicki, Kl. Pawlikowski, R. Radziwiłowicz, C. Simon, Br. Szlubowski, L. Zieliński*.

Podajemy do wiadomości czytelników, że komitet do przyjęcia legionów stanowią, wybrani na zebraniu przedstawicieli różnych sfer społeczeństwa w liczbie stu kilkudziesięciu, następujący panowie:

Józef Brudziński, Stanisław Bukowiecki, Zygmunt Chmielewski, Gustaw Daniłowski, Medard Downarowicz, Stefan Dziewulski, Zygmunt Gąsiorowski, ks. Jan Gnatowski, Ludomir Grendyszyński, Jan Jankowski, Janikowski, Szymon Konarski, Marjan Krzesimowski, Stefan Krzyżowski, Stanisław Libicki, Bolesław Lutomski, Michał Łempicki, Wacław Makowski, Zygmunt Marczewski, H. Nusbaum, Stanisław Osiecki, Alfons Porzowski, Klemens Pawlikowski, Józef Pomorski, Franc. ks. Radziwiłł, Rafał Radziwiłłowicz, Gustaw Simon,

Artur Sliwiński, Eugenjusz Smiarowski, Bronisław Szlubowski, Stanisław Tarczyński, Stanisław Thugut, ks. Stanisław Wesołowski, Ludwik Zawadzki i Ludwik Zieliński.

Komitet podzielił się na szereg komisji, które objęły poszczególne czynności, wchodzące w zakres przyjęcia.

Program uroczystości przewiduje: powitanie legionów, wkraczających do miasta, przyjęcia dla żołnierzy i oficerów i przedstawienia galowe w teatrach.

KRONIKA

Dzisiejsze zebranie zarządu R. O. m. Cz.

Dziś w sobotę 2 b. m. o godz. 10 i pół rano odbędzie się zebranie członków zarządu R. O. m. Cz.

Dzisiejsze zebranie wydziału zapomóg i pożyczek przy R. O. m. Cz.

Dziś, w sobotę 2 b. m. o godz. 3 i pół po poł. odbędzie się zebranie wydziału zapomóg i pożyczek przy R. O. m. Cz.

Dzisiejszy wykład na Kursach Samokształcenia.

Dziś, w sobotę 2 grudnia o g. 6 wiecz. odbędzie się wykład biologji. Tematem wykładu będą „oddziaływania świata zyjącego na organizmy.“

Wykłady p. J. Gliksona — O społeczeństwie państwie i prawie, są przerywane do 15 grudnia.

Potrzeba robotników.

Biuro Giełdy Pracy przy R. O. m. Częstochowy za naszym pośrednictwem ogłasza, że potrzeba słuszarzy na roboty maszynowe i budowlane, robotników do kopalni w kraju i furmanów do koni.

Chętni do wyjazdu mogą się zgłaszać natychmiast do biura Giełdy Pracy, ul. Staszica 3 od godz. 9 r. do 1 po poł.

Przymusowe kąpiele.

Jedna z opieki obywatelskich sanitarnych w Warszawie wystąpiła do Urzędu zdrowia publicznego z projektem ustanowienia w mieście przy musu kąpielowego, jako środka zaradczego dla walki z chorobami zakaźnymi.

O odczyt p. J. Dziuby.

Odczyt o powstaniu listopadowym wygłoszony przez p. J. Dziubę na koncercie dn. 29 listopada w teatrze „Odeon“ wzbudził wielkie zainteresowanie.

Zwracano się przeto do nas z pytaniem, czyby Sz. prelegent nie zechciał powtórzyć powyższego odczytu w najbliższym czasie, dla szerszych kręgów naszego społeczeństwa. Na „gwiazdkę“ dla legjonistów.

W myśl odezwy pp. Chorzelskiej i Dreszerowej złożyły ofiary na gwiazdkę dla legjonistów na ręce p. Chorzelskiej następujące osoby: p. Berson 6 powłoczek, 5 par skarpetek, 6 chustek do nosa i 2 ręczniki; p. Wanda Balcerówna rb. 1; p. Gąsiorowska rb. 1 kop. 50; p. Rogowska z Rzęsaw rb. 5 i J. G. rb. 1.

Zmiana przepisów o polowaniu.

Wprowadzono następujące zmiany w wydanych d. 25 września 1916 r. przepisach o polowaniu. Pozwolenie na polowanie wydaje naczelnik obwodu (kreischef) tego obwodu, w którym polowanie ma być dokonywane na przeciąg jednego roku i ma walor dla tego obwodu, w którym wydane zostało pozwolenie na broń. Wyszczególniony w pozwoleniu na broń obwód musi być wyszczególniony w

pozwoleniu na polowanie. Za pozwolenie na polowanie należy wnosić opłatę 20 marek. Pozwolenie na polowanie może być zawsze bez edszkodowania cofnięte. Pozwolenia wydane na 3 dni wystawiane są za opłatą 5 marek.

Ze Stow. Spół. „Jedność“.

Spizedaż chleba kartkowego w sklepach Stowarzyszenia Spożywczego „Jedność“ dawniej „Nasz Piekarnia“ w godzinach oznaczonych odbywa się: w Okręgu V przy ul. Krakowskiej nr. 80 dla mieszkańców ulicy Kra-

kowskiej. w Okręgu V przy ul. Matej nr. 8 dla mieszkańców ul. Matej, Ogrodowej, Stawowej i Mokrej.

w Okręgu Vc przy ul. Krakowskiej nr. 32 (Ostatni Grosz) dla mieszkańców ul. Krakowskiej (Ostatni Grosz), Górnej, Pięknej, Wesołej, Żelaznej, Wspólnej, Zielonej, Orlej, Botanicznej, Źródlanej, Karolkowej, Sosnowej i Bakowskiej.

w Okręgu Va przy ul. Bór № 3 dla mieszkańców ulic: Bór, Wroniej, Mostowej, Węzkiej, Piaski, Rzeźni i dr. H. K.

w Okręgu Va przy ul. Bór № 2 dla mieszkańców ulic: Niskiej, Bieleńskiej, Krótkiej, Sadowej, Kościelnej, Polnej, Franciszkańskiej, Poleśława, Nowej, Spadek, Dolnej i Mokrej.

w Okręgu VII przy ulicy Panny Marii № 52 dla mieszkańców ul. Panny Marii od III alei i ul. Parkowej.

w Okręgu VII przy ulicy Pięknej № 19 dla mieszkańców ul. Szkolnej i Ciemnej.

Wszelkie reklamacje i informacje publiczności udziela się w biurze Stowarzyszenia, Stradomska № 6.

Do serc litościwych.

Polecamy miłosierdziu naszych czytelników Katarzynę Wojnowską, ul. Zielona № 23, której mąż chory nie może dać żadnego utrzymania jej, jak również dwójgu dzieciom.

Rozporządzenie

dotyczące nazw miejscowości i ulic, napisów, plakatów i pieczęci władz komunalnych.

Zmienione manifestem z dnia 5 listopada 1916 r. stosunki państwowo-powiatowe, pobudziły mnie do wydania następujących zarządzeń:

1) NAZWY MIEJSCOWOŚCI.

Nadawanie miejscowościom nazw i zmiana istniejących, należą do zastrzeżonych sobie przezemnie państwowych praw zwierzchniczych.

Ustanawiania pisowni w przypadkach wątpliwych należy do władz powiatowych. Miarodajną jest wogóle pisownia, użyta na mapie sztabu jeneralnego armji (skala 1:800,000). W przypadkach, gdy ta pisownia nie odpowiada pisowni, w kraju używanej, władze powiatowe mają zasięgnąć mojej decyzji za pośrednictwem szefa administracji przy general-gubernatorstwie.

2) NAZWY ULIC.

Zmiany nazw ulic i placów mogą być poczynione jedynie na mocy postanowień władz gminnych. Postanowienia te wymagają zgody komunalnych władz nadzorczych. W zasadzie należy udzielać zgody, jeżeli projektowane jest wskrzeszenie staropolskich nazw historycznych. Jeżeli komunalna władza nadzorcza ma jakieś wątpliwości co do zgodzenia się na

zmianę, to należy zasięgnąć decyzji szefa administracji.

8) NAPISY.

Oznaczenia nazw miejscowości i ulic należy umieszczać w dwu językach (niemieckim i polskim) tylko tam, gdzie istnieje szczególna konieczność. Zwykle wystarczą będzie napisy polski.

Przy zmianie już istniejących napisów należy wziąć pod uwagę brak farby olejnej.

4) PLAKATY.

Zawiadomienia o przedstawieniach, zebraniach itd., za pomocą plakatów winny być ogłoszone w tym języku, w którym się one odbywają. Dołączenie tłumaczenia jest dopuszczalne, ale nie może być żądane.

5) PIECZĘCIE GMINNE.

Na pieczęciach gmin miejskich i ziemskich, oraz innych organów samorządu umieszcza się Orzeł według wzoru wydrukowanego przy niniejszym rozporządzeniu, i napis w języku polskim.

Na wniosek gmin i związków gminnych może być dozwolone zachowanie lub obranie specjalnej pieczęci gminnej.

Warszawa, d. 25 listopada 1916 r.

General-Gubernator.

v. Beseler.

Obwieszczenie

dotyczące komunikacji listowej.

1) Wszelka bezpośrednia i pośrednia (za pośrednictwem stowarzyszeń, komitetów itp.) komunikacja

listowna z państwami neutralnymi i nieprzyjacielskimi jest surowo zakazana.

Pozwolone jest tylko pośrednictwo w przesyłaniu próśb o zapomogi do Ameryki, które jednak mogą być przesłane w granicach przepisanych wyłączenia za pośrednictwem stowarzyszenia pomocy „Hebrew S. and I. Aid Society, New York City”.

2) Wszelka komunikacja pocztowa między osobami cywilnymi, które do Rzeszy niemieckiej nie przynależą, a osobami należącymi do armji w obrębie władzy Naczelnego Wodza na wschodzie, jest zakazana.

3) Osobom przynależnym do Rzeszy niemieckiej a mieszkającym na okupowanym obszarze rosyjsko-polskim, których krewni znajdują się w wojsku niemieckim Naczelnego Wodza na wschodzie, albo przy temże wojsku, wolno wymieniać z nimi przesyłki piśmienne. Osoby takie mają listy, przesyłki pieniężne itp. do takim swoich krewnych oddawać zawsze tylko we właściwych Komendanturach miejscowych (nie na poczcie), skąd je się dalej wysłać do oddziału wojska

Częstochowa, 28 listopada 1916 r.

Ces. Niemiecki Zarząd Cywilny

Naczelnik powiatu

von Treskow.

Ofiary.

Zamiast wieńca na trumnę ś. p. Stanisława Spychały na biednych do uznania redakcji Od bliskich przyjaciół Mk. 15 kwit 335.

Zapisujcie się na ożtonków Polskiej Macierzy Szkolnej!

Stanisław RUMSZEWICZ
wychowawiec uniwersytetu
charkowskiego,
ADWOKAT
w Częstochowie ul. Piękna № 4
(pierwsze piętro nad b. biurem
adresowem) Przyjmuje od 2—3 po
pot.

LEKARZ-DENTYSTA
Michał Grejniec
w Częstochowie
ul. Panny Maryi № 10. (I Aleja)
Choroby zębów i jamy ustnej.
przyjmuje codziennie
od 9—1 i od 3—7 wieczorem.

Od Administracji.

Uprzejmie prosimy Szanownych Prenumeratorów o łaskawe wpłacenie prenumeraty gdyż zalegającym zmuszeni będziemy wstrzymać wysyłkę „Gońca Częstochowskiego”.

Poszukuję posady kasjerki lub sklepowej
Oferty sub. S. K. w Gońcu. 948—

Potrzebny stróż. Wiadomość ulica Panny
Maryi № 52.

Teatr „PARYSKI” ul. P. Maryi 19.

Program od soboty 2-go do środy 6-go Grudnia 1916 r.

Krew katorżnika

Dramat w 4-oh częściach, w wykonaniu słynnych sił artystycznych.

W rolach głównych Paul Wegener i Lydia Salmonowa.

Ogród Zoologiczny w Frankfurcie | Zdjęcia z nat. | Psy kontrabandzistów (kom.)

NA SCENIE:

WESELI AKADEMICY

Pełen śmiechu wodewil w 1-ym akcie.

Teatr centralnie ogrzany!

Teatr „ODEON” ul. P. Maryi 27.

Program od czwartku 30-go Listopada do poniedziałku 4-go Grudnia 1916 r.

Sensacja!

Dziś najwybitniejszy dramat chwili obecnej!

Sensacja!

Pierścień przeznaczenia

Wstrząsająca tragedia w 5-ciu aktach, osnuta na tle tajemnic indyjskich.

Nad program: **Historyczny dzień Polski**

Warszawa w dniu 5 Listopada 1916 r.

(Jedynie aktualne zdjęcia z natury.)

NA SCENIE:

NOCTURN

Tragikomedia w 1-ym akcie Tycyńskiego.

oraz CZĘŚĆ KONCERTOWA

s udziałem P. p. Baranowskiego, Wolde, Góreckiej i Gemblińskiego.

Uwaga: Teatr ogrzany.

Orkiestra koncertowa pod kierunkiem p. A. Saitberga. — Ceny miejsc zwykłe. — Szczegóły w programach.

Ogłoszenie.

Rozporządzenie z d. 4. Października r. b. o niepaleniu światła elektrycznego w wystawach sklepowych i o czasie ruchu motorów pozostaje w sile nadal.

Częstochowa, d. 28. Listopada 1916.

MAGISTRAT
Knoblauch.

Doktor PAWEŁ BRONIAŃSKI

w Częstochowie przeprowadził się na ulicę Panny Maryi Nr. 21 obok Teatru Paryskiego.

Choroby skórne i dróg moczowych. Przyjmuje od 9—12 rano i od 4—7 po poł. Pante od 12—1 po poł.

Sprzedaje się

S odpadki drzewa zdane na opał lub do robót tokarskich, cena metra 8 rubli. Fabryka zapalek ul. Ogrodowa № 40.

Kupię każde futro męskie i damskie. Zgłoszenia Małozyski Krawiec ulica Panny Maryi Nr. 50. 854—

Potrzebny kucharz do restauracji. Wiad. w „Gońcu” 0268—

Złota książeczka wkładowa Kasy Polyskowsko-Osazejdn. „Częstochowska” Nr. 1446.

Pokój umioblowany do wynajęcia s osobnym wejściem elektrycznym oświetleniem. Tamże obłady prywatne Teatralna 13 m. 8. 938—

Pokój umioblowany z usługi zarząd do wynajęcia Dojazd 17 m. 8 w. oficylnie. 940—